

Duimdrop: spelenderwijs leren van normen en waarden

Begin jaren negentig van de vorige eeuw bedacht opbouwwerker Ton Huiskes in Rotterdam Duimdrop. Hij zag een schatkist vol met speelgoed voor zich, waarmee kinderen op drukke pleinen zouden kunnen spelen. Duimdrop is kort gezegd: het uitlenen van speelgoed aan kinderen van ongeveer vier tot veertien jaar. Het doel is om spelen op pleinen mogelijk te maken voor alle kinderen, zodat het er (weer) veilig en gezellig wordt. Met een beetje fantasie kun je deze werkwijze gebruiken bij het behouden of verbeteren van de sfeer op je club.

Duimdrop wordt uitgevoerd op zogenaamd spanningsvolle pleinen. Dat zijn pleinen waar wat aan de hand is: kleine kinderen worden door oudere kinderen weggejaagd, meisjes durven er niet meer op te spelen of er is veel vandalisme op het plein. Als bewoners en kinderen uit de buurt de situatie willen verbeteren, en er zelf de schouders onder willen zetten, kan dat met

Duimdrop. Op het plein wordt dan een tot speelgoedcontainer omgebouwde zeecontainer geplaatst, waarin het speelgoed wordt bewaard. Vanuit deze container lenen de beheerders van het plein het speelgoed uit.

Pleinregels

Voor het uitlenen van het speelgoed zijn wel spelregels nodig, zodat alles goed verloopt. Kinderen gebruiken bijvoorbeeld Duimen als betaalmiddel, ze hebben een pasje en moeten zich houden aan pleinregels. Kinderen kunnen duimen verdienen door zich goed te gedragen, bijvoorbeeld door andere kinderen te helpen. Doordat kinderen zich moeten inschrijven, weten de beheerders waar ze wonen en op welke school ze zitten. Als er dan iets gebeurt, kunnen ze snel contact met school of thuis leggen. Alle leden van Duimdrop mogen met het geleende speelgoed spelen op het plein.

Positieve aandacht

De pleinregels maken duidelijk welk gedrag wenselijk is en wat niet. Op deze manier weten alle betrokkenen waar ze aan toe zijn. Door het

uitlenen van speelgoed aan kinderen en de spelregels die daarbij horen, leren kinderen en volwassenen (weer) op een plezierige manier met elkaar om te gaan. Dat is het grote voordeel van Duimdrop. Via het speelgoed krijgen kinderen positieve aandacht, zodat ze zelf ook meer aandacht krijgen voor de wereld en mensen om hen heen. Mensen uit wijken of buurten waar al Duimdroppen zijn, vinden allemaal dat hun woonomgeving er leefbaarder op is geworden. Dit hele idee noemen we dus Duimdrop. Inmiddels zijn er in Rotterdam al meer dan dertig Duimdroppen. Ook in andere steden is het idee overgenomen, maar daar heet het anders. Zo kent Den Haag de Haagse Hopjes, Leiden de Leidse Sleuteltjes en Breda zijn Kokindjes.

Duimdrop op je club

Hoewel het te ver gaat om het gehele Duimdrop idee op je club uit te voeren, kun je er wel elementen uit gebruiken. Als het er op de clubavonden niet aan toe gaat zoals je zou willen: kinderen luisteren slecht, roepen door elkaar heen, rennen door het clublokaal of hebben weinig begrip voor elkaar, dan zou je ook eens kunnen denken aan een beloningssysteem, maar dan wel een groepsbeloning. Maak dat dan wel zo concreet mogelijk en maak duidelijk wat je verwachtingen zijn van een goed clubuur: luisteren als iets wordt uitgelegd of een verhaal wordt verteld, wachten tot het materiaal is uitgedeeld en niet beginnen te klieren, andere kinderen helpen, niet uitjouwen als een ander iets niet kan etc. Stel je verwachtingen in ieder geval niet te hoog. Zorg ook dat het niet te lang duurt voor een beloning 'binnen' is. Aan het eind van het clubuur kun je punten geven. Vermeld deze punten op een thermometer, bijvoorbeeld 25 punten per geslaagd clubuur. Als er 100 punten zijn behaald, ga je op club pannenkoeken eten. In plaats van met punten kun je ook werken met de ingrediënten. Gebruik afbeeldingen van meel, melk, eieren en zout en plak deze op.

Clubregels

Je hoeft niet alleen te denken aan een beloningssysteem om positieve veranderingen binnen je club te bewerkstelligen. Er zijn ook goede ervaringen met het opstellen van clubregels. Laat de kinderen aan het begin van een clubseizoen in kleine groepjes hun regels opstellen. Wees niet bang dat de kinderen teveel vrijheden in hun regels inbouwen. Integendeel, de regels zijn vaak strakker dan je als leiding zelf zou toepassen. Gezamenlijk bespreek je de regels van de afzonderlijke groepjes. Schrijf ze netjes op een groot vel papier en hang dat duidelijk zichtbaar voor iedereen in het clublokaal op.

Zelfkritiek

Wees eerlijk en ga bij een slechte clubavond ook eens bij jezelf te rade. Een rommelig clublokaal, een slecht voorbereid programma, ondeugdelijk en onvoldoende materiaal en een slecht humeur zijn vaak ook de oorzaak van een ongezellig clubuur. De belangrijkste elementen voor een goede club zijn daarom ook een gezellig ingerichte ruimte met aangename temperatuur, voldoende en deugdelijk materiaal om mee te werken, een goede voorbereiding, ervoor zorgen dat je ruim bijtijds op club aanwezig bent om alles klaar te zetten en een zonnig humeur en positieve houding naar de kinderen.

Tom Janse

